

“สายธาร” การสร้างสรรค์เพลงจากทำนองเต้ยอีสาน
สำหรับการเดี่ยวแซกโซโฟนร่วมกับเปียโน
“SAITHAN” A Creative music from Toei’ Isan Folk Song Melodies
for Saxophone and Piano

กฤษฎา ดาวเรือง¹, ธรน โรจนตระกูล², ภูริวัฒน์ บุรณเกียรติสกุล³
Krisada Daoruang¹, Satana Rojanatrakul², Phuriwatt Buranakiatsakul³

¹สาขาวิชาดนตรีศึกษา สังกัดคณะดุริยางคศาสตร์, โทรศัพท์ 02-8006800 ต่อ 2129

¹ Bachelor of Education (Music Education) Faculty of Music, Tel. 02-8006800/2129

²สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (โท) สังกัดคณะดุริยางคศาสตร์, โทรศัพท์ 02-8006800 ต่อ 2129

² Master of Music Faculty of Music, Tel. 02-8006800/2129

³สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (ตรี) สังกัดคณะดุริยางคศาสตร์, โทรศัพท์ 02-8006800 ต่อ 2129

³ Bachelor of Music Faculty of Music, Tel. 02-8006800/2129

¹e-mail: birdmajor@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทเพลง “สายธาร” เป็นงานสร้างสรรค์ทางมานุษยดุริยางควิทยา ผู้ประพันธ์ดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาเอกสารและการทำงานภาคสนาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทำนองเต้ยของศิลปินพื้นบ้านอีสานสู่การสร้างสรรค์บทเพลงใหม่สำหรับเดี่ยวแซกโซโฟนร่วมกับเปียโน และเพื่อเผยแพร่บทเพลงใหม่ โดยดำเนินงานตามขั้นตอน คือ การศึกษาและรวบรวมข้อมูล การกำหนดขอบเขตการประพันธ์เพลง แนวคิดการประพันธ์เพลง ทำนอง และโครงสร้างของบทเพลง

บทเพลงสายธาร มี 2 ท่อน คือ ท่อน 1 “เกี้ยว” ท่อน 2 “โพนนาคา” หลักการประพันธ์เพลง ประกอบด้วย 1) ใช้ระบบอิงกัญแจเสียง 2) ใช้อัตราความเร็ว 110 bpm. 3) ใช้เทคนิคการประพันธ์เพลง จำนวน 7 เทคนิค คือ ประโยคเหลื่อม การเบนด์เสียง เทคนิคการเลียน เทคนิคการใช้คอร์ดแบบอิสระ เทคนิคการแปรทำนอง เทคนิคการเปลี่ยนกัญแจเสียง เทคนิคแนวเบสอัลแบร์ตี

คำสำคัญ: สายธาร การสร้างสรรค์ ทำนองเต้ย

Abstract

The song "Sai Than" is a creative work in anthropology and music. The author conducts the Documentary and fieldwork. The objective is to study the melody of Isan folk artists to create new songs for saxophone and piano and to publish new songs. Carry out the work according to the procedure which is study and data collection. Determining the scope of composition Concept of composition, melody and structure of the song.

The song Sai Than has 2 parts: Part 1 "Kiao" Part 2 "Phon Nakha" Composition principles consist of 1) using a tonality system 2) the tempo set at 110 bpm. 3) the using 7 techniques of music composition being elided phrases, bending, imitation techniques, chord techniques, melodic Variation techniques, modurate key signature techniques, Alberti Bass techniques

Keywords: Saithan Creation Toei Melodies

บทนำ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสาน เป็นดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้านศิลปวัฒนธรรม และนับว่าเป็นดินแดนที่มีอารยธรรมเก่าแก่อีกแห่งหนึ่งของประเทศไทย การที่ภาคอีสานมีความอุดมสมบูรณ์ทำให้เกิดความหลากหลายทางด้านศิลปวัฒนธรรมซึ่งมีพื้นฐานมาจากความหลากหลายของกลุ่มชนที่ตั้งชุมชนอยู่ในภาคอีสาน กลุ่มชนแต่ละกลุ่มมีศิลปวัฒนธรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์และมีความโดดเด่นแตกต่างกัน ซึ่งปัจจุบันมีการส่งเสริมให้เกิดการสืบทอดสู่รุ่นลูกหลาน เช่น ด้านทัศนศิลป์ ด้านหัตถกรรม ด้านดนตรี และการละเล่น เป็นต้น (จารุวรรณ ธรรมวัตร, 2523: 28) จากที่ได้กล่าวนำจะพบว่า ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีและการละเล่นอีสานถือเป็นสาขาทางวัฒนธรรมที่มองเห็นผ่านมุมมองทางสังคมได้อย่างชัดเจน โดยอาศัยมุมมองตามหลักการพื้นฐานทางสังคมศาสตร์ เช่น การมองวิถีชีวิต การมองผ่าน ความแตกต่างของกลุ่มชน เป็นต้น ทั้งนี้ มุมมองต่อปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมมักถูกกระทบด้วยผลการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมและค่านิยมตามยุคสมัย อาจจะกล่าวได้ว่า เมื่อสังคมมีการปรับตัว คนในสังคมก็จะคล้อยตามจนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมปรับเปลี่ยนความนิยม ปรับวิถีชีวิต ให้เป็นไปตามยุคสมัยนั้น ทั้งนี้ ในช่วงเวลาปัจจุบันสังคมไทยตื่นตัวทางด้านการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านเพื่อการอนุรักษ์และทำการพัฒนาเพื่อคนรุ่นหลัง การตื่นตัวในด้านการฟื้นฟูดนตรีพื้นบ้าน วัฒนธรรมพื้นบ้าน ระบบสังคมไทยและระบบการศึกษาบางอย่างไม่สามารถหาหลักฐานได้ในปัจจุบัน จึงเกิดการอนุรักษ์ร่วมกันในหลายหน่วยงานและพยายามสืบค้นหลักฐานเรื่องราวพื้นบ้านในอดีตมากขึ้น ทั้งนี้ ปรากฏการณ์ดังกล่าว เป็นผลจากการเคลื่อนตัวตามกระแสนิยมตะวันตก ได้ส่งผลให้กระแสภายในอ่อนแอ วิถีชีวิตคนเมืองรุกคืบสู่ชนบท รุกล้ำที่ไร่ทำนา ชาวนาชาวสวนต้องขายที่ดินเพื่อเข้าไปทำงานเป็นคนรับจ้างคนเมือง (สุกรี เจริญสุข, 2560: 7) รวมทั้งพบปัจจัยภายนอกที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจำนวน 2 ปัจจัย คือ 1) ลัทธิเศรษฐกิจทุนนิยมเสรี (Free Capitalism) ได้ส่งผลให้การเอาใจเอาเปรียบเข้ามาแทนที่เศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจพอเพียง มีลัทธิบูชาความร่ำรวย 2) การเปลี่ยนแปลงค่านิยมอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลจากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งอิทธิพลจากสื่อมวลชนทั้งภายในและนอกประเทศ (เกษม วัฒนชัย, 2545: 12-14)

จากปัญหาที่กล่าวไว้ได้สะสมจนกลายเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนผ่านรากเหง้าของวัฒนธรรมดนตรีอีสาน คือ วัฒนธรรมหมอลำ หมอแคน ซึ่งพรสวรรค์ เก้าวทวิ